

Een bijzonder moment. Het coalitieakkoord Een schone toekomst is haar laatste jaar ingegaan. Bij het maken ervan probeerden we een plan uit te stippelen voor de komende 4 jaar en waar we soms wel visies proberen op te stellen voor periodes tot 2030 of zelfs 2040, leek de periode 2018-2022 wel behandelbaar. Niets is echter minder waar. De wereld is constant in beweging en Zeewolde draait daarin mee. Wat de VVD betreft met een positieve blik en houding.

In 2019 zeiden we het al....optimisme is onze basis en ook toen al keken we naar een tekort aan van 3,5 miljoen in 2023. We hebben in de afgelopen periode scherpe keuzes moeten maken waarbij wij ook de lokale lasten niet ongemoeid konden laten. Onze eerdere zorgen over het sociaal domein zijn er nog steeds. Ook de huidige cijfers baren ons weer grote zorgen. Maar wie had vermoed dat deze periode zo'n bizarre zou worden....met een avondklok, mondkapjes, afstand houden en dergelijke. De corona maatregelen hebben een onbeschrijflijke impact op iedereen. Zowel op jongeren, ouderen, zorgmedewerker, kwetsbaren, antivaxers, mensen die aan de corona dierbaren hebben verloren, boeren, ondernemers, docenten en ga zo maar door wereldwijd, dus logischerwijs ook hier in Zeewolde. En waar lelijke dingen gebeuren, bloeien dan toch ook mooie initiatieven op. Naast de Coronasteun landelijk, TVL, NOW e.d. noemen wij vooral ook Koop Lokaal, Zeewolde voor elkaar en de betrokkenheid van de Centrumondernemers, de drive through bij de Boer op het erf en allerlei andere creatieve manieren om met de maatregelen om te gaan. Vaker dan ooit wandelen we in ons eigen dorp. Genoten van de ruimte in de Stille Kern. En beseften we dat ons dorp qua voorzieningen dan wellicht geen Amsterdam is, maar Amsterdammers jaloers waren op de bossen, het water en de ruimte die hen ontbrak.

Corona bepaalde ons leven. Dat was en is duidelijk. Dan gaat het een hele tijd nergens anders meer over en toch hebben we nog vele andere zaken om ons druk over te maken. Die niet tijdens de 1,5 jaar die we nu verder zijn ineens zijn verdwenen of opgelost. De problemen die even naar de achtergrond zijn gedrukt door de alles omvattende heftigheid van de crisis...maar die nu toch ook wel weer zichtbaar en voelbaar worden nu het lijkt alsof het stof weer iets neerdaalt.

We noemen de nog steeds oplopende enorme tekorten op sociaal domein, de woningcrisis, woningbouw en groei...waar dan! De financiële uitdaging van Zeewolde en natuurlijk kunnen we stilstaan bij de mogelijke komst van een datacenter.

In Zeewolde bestaat het grootste deel (70%) van de woningen uit koopwoningen. Starters lijken al jaren een grote voorkeur te hebben voor een koopwoning en waar Corona nog veel mensen in zijn greep houdt, zijn kopers momenteel bereid om flink in de buidel te tasten en zelfs flink te overbieden om maar een koopwoning te bemachtigen. Gevolg...een opstuwende werking op de huizenprijzen. Een schaars aanbod, zelfs in Zeewolde.

Woningbouw

Naast de coronacrisis is er nu ook sprake van een woningcrisis.

De enorme woningbouwopgave waar we voor staan is het gevolg van meerdere oorzaken. De basis is al gelegd in 2002 (dotcomcrisis), de financiële crisis in 2008 daarnaast is een andere oorzaak voor het woningtekort de individualisering, de omvang van een gemiddeld huishouden is de afgelopen jaren gestaag gedaald, ook in Zeewolde, waardoor er simpelweg meer woningen nodig zijn om hetzelfde aantal mensen te huisvesten.

Een van de problemen is de hoogte van de huurprijzen waardoor je in Nederland financieel slechter af kan zijn als je een huis huurt. De laatste dertig jaar stegen de huren harder dan de inflatie. Een vrije sector huurwoning is duurder dan het hebben van een eigen woning. Deze kloof is ook DNB niet ontgaan en zij pleit dan ook voor fiscale ingrepen die het kopen van een woning minder aantrekkelijk maakt. Echter wij zijn van mening dat je juist de kloof tussen eigenaren en huurders kunt verkleinen door wat aan de huren te doen en niet door het hebben van een eigen woning te ontmoedigen. In een goed functionerende markt is huren een prima alternatief voor koop, maar momenteel is die markt oververhit. Dat laatste komt onder andere omdat we in de financiële crisis al minder zijn gaan bouwen en daar plukken we nu de wrange vruchten van. De eisen voor hypotheekrenteaftrek is beperkt. Als we willen dat starters terecht kunnen, ouderen kunnen doorstromen en scheiders een eigen plek hebben, dan zullen we meer moeten bouwen. De afgelopen periode hebben we jaarlijks **gemiddeld 200** woningen erbij gebouwd, maar zoals gezegd; huishoudens verdunnen, dus echt heel veel meer inwoners hebben we er niet door gekregen. Om te blijven beantwoorden aan de wens van groei, zelfs de wens van organische groei, maar in tijden van grote vraag zoals nu, zou het bouwtempo opgeschroefd moeten worden (zoals nu ook al gebeurt overigens) waarmee we de kwalitatieve ambities zoals omschreven in de woonvisie vasthouden. Wat de VVD betreft zou je ook meer moeten kijken waar je bijvoorbeeld kantoren kunt ombouwen tot appartementen. Zorg dat er perspectief is voor jongeren, starters. En kijk verder dan de Polderwijk. De toekomst van Zeewolde is voorbij de Polderwijk in te kleuren. Het blijkt een gemis dat de Omgevingsvisie hier niet in kan voorzien.

Sociaal domein

2018 tekort op sociaal domein ruim 2 miljoen.....2019 tekort op sociaal domein bijna 2,4 miljoen, maar door een compensatie vanuit het rijk uiteindelijk bijna 1,6 miljoen 2020 tekort op sociaal domein ruim 1.8 miljoen..... We werken aan een transformatieplan, er volgt een Regio Visie Jeugd Flevoland. Er zijn in het sociaal domein veel plannen en visies om verbeterlagen in te zetten, om de jeugd zelf de regie te laten nemen en hen een stem te geven in de keuze voor de in te zetten hulp. Ook wordt ingezet op jeugdhulp te voorkomen en in Zeewolde hebben we daarom ook gelden vrijgemaakt voor het zogenaamde voorveld, om juist instroom in de jeugdhulp te voorkomen. Echter juist uit de jaarstukken zien we dat de kosten voor jeugdhulp maar niet willen dalen.

Nu kun je spreken over minder meerkosten, maar dat is een semantische discussie. Grip voelt niet als echt grip en het idee dat we een taak erbij hebben zonder de knaak erbij is nog steeds actueel. Het lijkt wel de rode draad door deze periode. Misschien hebben we de lat te hoog gelegd. Hebben we gedacht dat we dit wel aankunnen, want lokaal kun je nu eenmaal flexibeler, daadkrachtiger en meer maatwerk bieden. Dus misschien waren de kosten anders nog wel veel hoger geweest, maar ja...die zaten toen niet in onze begroting en die ligt nu wel voor. Met onze motie van vorig jaar (stop verkoop tafelzilver) hebben we getracht de vinger op de zere plek te leggen. Dat is deels gelukt. Ook het bericht dat voor 2022 ruim 1,1 miljard extra beschikbaar komt ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg stemt hoopvol. Voorde vuist weg geschat een kleine pleister van zo'n 1,3 miljoen voor Zeewolde. Tegelijk committeren gemeenten en rijk zich nu al aan het maken van afspraken over maatregelen voor de toekomst zodat er ook meer duidelijkheid komt voor 2022. Fijn dat er een eerste substantiële financiële bijdrage komt, maar er is een adequate structurele Rijksbijdrage nodig!

Onze algemene reserve wordt stukje bij beetje opgesoupeerd, vrije belastingruimte wordt benut en ombuigingen lijken vruchteloos. Dit blijft ons als VVD echt zorgen baren. Meer geld lijkt een deel van de oplossing te zijn, maar zoals al vaker gezegd, we moeten ook naar onszelf kijken. We hebben de afgelopen periode al veel plannen gehad en goedgekeurd, maar daarbinnen zou het versoberen en beheersbaar maken inderdaad onderdeel van moeten zijn. Geen leuke boodschap, maar nu zien we dat zelfs als het aantal cliënten in de jeugdzorg daalt, de kosten niet mee dalen of zelfs stijgen doordat tegelijkertijd de tarieven worden verhoogd. Daar kunnen we geen geld tegenaan blijven gooien, zo doorgaan is echter geen optie of oplossing. De jeugdhulp moet verbeteren en beheersbaar worden, wij als gemeente moeten onze taken goed kunnen uitvoeren zodat we meer inzicht krijgen en daarmee meer grip. Het open einde karakter en de constatering dat het allemaal heel complex is .....dat maakt het voor de raad niet fijner om te sturen.

Qua financiën is het goed om zicht te hebben op een nagenoeg sluitende begroting voor komende jaren. Ook nu weer zien we allemaal de bekende zorgpunten waarmee we een gezamenlijke opgave hebben om te bezien wat we kunnen en wat niet. Ook dit keer zullen wederom de wettelijke en de niet wettelijke taken tegen het licht gehouden moeten worden om te kijken waar er nog ruimte zit. Vanzelfsprekend zal de inzet van ons zijn om lokale lasten waar mogelijk te verlichten, zeker na de aanpassing van vorig jaar. Wij mogen ons gelukkig prijzen met onze exploitaties in ons grondbedrijf. Dat is helaas geen structureel geld, maar zo'n extra appeltje voor de dorst is wel een grote luxe, waar we ook zuinig op moeten zijn. Het kan niet zo zijn dat onze Algemene Reserve daardoor steeds wordt aangevuld en dat deze dan weglekt via het sociaal domein. Goed dat we kort op de bal spelen inzake onze financiële huishouding.

De komst van het Hyperscale datacenter kan niet onbesproken blijven. Hier komen we vanzelfsprekend in het najaar over te spreken, maar voor de duidelijkheid. De fractie van de VVD is voorstander van het realiseren van een hyperscaledatacenter op ons grondgebied. Wij hebben ruimte, een overzichtelijke eigendomssituatie en haalbare capaciteit op het net. Dus we snappen heus wel waarom het oog op Zeewolde is gevallen. Maar bij een positieve grondhouding en grenzeloze mogelijkheden hoort ook dat we kritisch zijn op wat we doen. We begrijpen goed dat je de grond in dit soort gevallen maar 1x kunt invullen. Het gaat hier namelijk wel over een enorme ontwikkeling. Wat onze fractie betreft is het belangrijk dat er aan randvoorwaarden wordt voldaan zoals bijvoorbeeld afspraken over werkgelegenheid, de belasting van onze wegen en het elektriciteitsnet, het benutten van restwarmte, de invloed op het milieu, het betrekken van lokale ondernemers en de uitstraling en inpassing van de bebouwing. We horen de voors en de tegens en blijven kritisch op alles wat beloofd wordt. Maar ook kritisch op alle weerstand. In het najaar zullen we een **integrale belangenafweging** maken van de (plussen en minnen) en tot besluitvorming komen.

Het verhaal van Zeewolde dan tot slot. Als het dan niet in de omgevingsvisie komt, dan doen we het hier maar. Wat wonen we hier toch fantastisch. Het is hier goed toeven en we hebben hier goud in handen, maar verbergen dat voor anderen. Rust, ruimte en groen...prima. Maar wat meer ambitie mag zeker! Ondernemerschap, wonen, toerisme, bereikbaarheid. Regionale samenwerking waarbij we de verbinding zoeken met onze omgeving en zo meer kansen kunnen zien en benutten. Een dorp waar we niet alleen fijn wonen, opgroeien en ouder worden, maar ook trots op zijn, dat op de kaart staat, misschien wel met het grootste datacenter, of als Scoutingcentrum van de wereld. Of als meest duurzaam of als meest MKB vriendelijk of als meest landbouw innovatief of als transport hotspot, als toeristentrekker, watersportwalhalla, fietsvakantieparadijs nou zo kan ik echt nog wel even doorgaan.....Zeewolde, ONS THUIS! Voor mensen die hier willen wonen en werken. Die in de Randstad of regio Zwolle willen werken en hier in de luwte willen wonen. Die hier willen ondernemen en elders willen wonen. Of voor hen die hier willen genieten van bos, water, camping en bungalowpark en onbegrensde sportieve mogelijkheden. We hebben het allemaal, we houden het allemaal en we kunnen er meer van maken. We zeggen het vaak, dus sluit ik er namens de VVD graag mee af.... Ons glas is meer dan halfvol!!